

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
ІМЕНІ МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА НАПН УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ХЯМЕ
(ФІНЛЯНДСЬКА РЕСПУБЛІКА)
СІЛЕЗЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У КАТОВИЦЯХ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ НОРД (КОРОЛІВСТВО НОРВЕГІЯ)
МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ІНКЛЮЗІЇ

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Міжнародної науково-практичної конференції
**СУЧАСНИЙ ДИЗАЙН ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ:
УСПІШНІ УКРАЇНСЬКІ ТА ЗАРУБІЖНІ ПРАКТИКИ**

11 листопада 2025 року, м. Київ

УДК 376.1 + 371.3 + 37.018.1

Збірник тез наукових доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний дизайн інклюзивного навчання: успішні українські та зарубіжні практики» 11 листопада 2025 року. Київ: Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 2025. 288 с.

Друкується за рішенням Вченої ради Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Протокол № 12 від 19.11.2025 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Олена МАРТИНЧУК, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор педагогічних наук, професор.

Тетяна СКРИПНИК, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор психологічних наук, професор.

Ірина МУЗИЧЕНКО, заступник декана з наукової роботи та міжнародної діяльності Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук.

Галина ВАСИЛЬЄВА, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук.

Ганна СУПРУН, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук.

Тетяна ХОМИК, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук.

У збірнику тез наукових доповідей представлено результати досліджень, аналітичні матеріали й практичні напрацювання учасників конференції щодо розвитку інклюзивної освіти в Україні з урахуванням міжнародного досвіду. Матеріали висвітлюють формування інклюзивного освітнього середовища, систему підтримки дітей з особливими освітніми потребами, організацію соціально-психологічного супроводу та сучасні підходи до проектування інклюзивного простору. Представлені напрацювання сприяють обміну досвідом, поширенню ефективних практик та професійному зростанню фахівців у сфері інклюзивної освіти.

© Факультет психології, соціальної
роботи та спеціальної освіти

О. Ю. Невмержицька

РОЛЬ РАНЬОГО ЛОГОПЕДИЧНОГО ВТРУЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДО ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 159

І. М. Омельченко, В. В. Кобильченко, Л. О. Федорович

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ДИЗАЙН КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ ПОСЛУГИ «РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ» ДЛЯ УЧНІВ 1-4 РОКІВ НАВЧАННЯ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ КОГНІТИВНОГО РОЗВИТКУ 162

Т. О. Онопрієнко, Н. А. Лопатинська, М. С. Овчаренко

СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ ПОРУШЕНЬ ЧИТАННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ 164

Т. Ю. Орехва, Г. І. Васильєва

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З НАВЧАЛЬНИМИ ТРУДНОЩАМИ 166

І. М. Орленко, Є. В. Цесельська

ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ ЛОГОПЕДА З ДІТЬМИ РАНЬОГО ВІКУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРІ 168

В. Ю. Пінчук, К. О. Тичина, І. І. Папп

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ВИМОВИ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ У ДІТЕЙ ІЗ ДИТЯЧОЮ АПРАКСІЄЮ МОВЛЕННЯ 170

А. Ю. Піонтковська, Ю. М. Найда

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНOSTІ МОВЛЕННЄВОЇ АКТИВНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ 174

Є. С. Плахова

ФОРМУВАННЯ АВТОНОМНОСТІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДІ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ «ТРЕНУВАЛЬНА КВАРТИРА» 176

К. О. Подпалова

НЕЙРОДИНАМІЧНА НЕДОСТАТНІСТЬ ЯК ПРИЧИНА ШКІЛЬНИХ ТРУДНОЩІВ 178

Н. В. Радченко, О. П. Таран

СТАН СФОРМОВАНOSTІ НАВИЧОК ВЕДЕННЯ ДІАЛОГУ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРА 179

В. О. Самоткан, О. П. Таран

СТАН СФОРМОВАНOSTІ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ЛОГОПЕДИЧНИХ ЗАНЯТЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ 181

А. А. Селезень, Г. В. Супрун

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНOSTІ СЛУХО-МОВЛЕННЄВОЇ ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРА 183

навички ведення діалогу виявлено лише у 4 дитини (12,12%). Тобто, вони здатні ініціювати та підтримувати спілкування в різних ситуаціях, адекватно реагують на звернення однолітків та дорослих. Зазначимо, що у жодної дитини не виявлено високого рівня сформованості навичок ведення діалогу (4,5-5 балів). Отже, результати опитування доводять необхідність подальшої цілеспрямованої роботи з розвитку діалогічного мовлення у дітей молодшого шкільного віку з розладами аутистичного спектра.

Отримані дані демонструють недостатню сформованість навичок ведення діалогу у дітей молодшого шкільного віку з РАС що підтверджує необхідність у спеціально організованих методиках формування діалогічних умінь, спрямованих як на ініціювання, так і на підтримання та розуміння контексту діалогу.

Список використаних джерел:

1. Борисова Л. С., Тичина К. О., Супрун Г. В., Хомик Т. В., Логвиненко С. О. Особливості використання арт-терапевтичних технік під час корекційно-розвиткової допомоги дітям дошкільного віку із мовленнєвими труднощами *Педагогічна академія: наукові записки*. 2024. № 9.
2. Скрипник Т. В., Лозова О. М. Формування діалогічних інтеракцій у дітей з розладами аутистичного спектра. *Psycholinguistics*. 2020. Vol. 27, № 1. С. 237–261.
3. Таран О. Теоретико-прикладні засади арт-супроводу родин, які виховують дітей з розладами аутистичного спектра, в умовах абілітаційних таборів. *Інноваційна педагогіка*. 2023. №1(58). С. 94–99.
4. Таран О. П. Психологічні аспекти порушення мовлення у дітей з аутизмом. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія : зб. статей*. 2014. № 2 (43). С. 276–283.

В. О. Самоткан, м. Київ

vosamotkan.fpsrso24m@kubg.edu.ua

О. П. Таран, м. Київ

op.taran@kubg.edu.ua

СТАН СФОРМОВАНOSTІ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ЛОГОПЕДИЧНИХ ЗАНЯТЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ

Мотиваційна готовність до логопедичних занять виступає важливим чинником успішності мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку, адже визначає рівень їхньої активності, наполегливості та позитивного ставлення до виконання корекційних завдань. За наявності мовленнєвих труднощів формуються негативні переживання, невпевненість і зниження інтересу до мовленнєвої діяльності, що значно ускладнює корекційну роботу [2, с. 36]. Тому

завдання педагогів полягає у створенні умов, які сприяють формуванню внутрішньої мотивації, переживанню успіху та розвитку інтересу до логопедичних занять. Формування мотивації передбачає використання ігрових технологій, дидактичних вправ, емоційного підкріплення та інтеграцію батьків у процес навчання [1, с.10]. Ефективна організація занять забезпечує позитивний досвід дитини, стимулює прояв активності та прагнення до самостійної участі у навчанні. Мотиваційно-психологічна підготовка виступає основою формування стійкої зацікавленості у корекційній діяльності [3, с.38].

Теоретичну основу становлять дослідження розвитку мовлення та пізнавальної мотивації в дітей А. Богуш [2], В. Бадер [1], Н. Гавриш [3], а також дослідження М. Міщенко та О. Таран [4] щодо мотивації подолання мовленнєвих труднощів у дітей старшого дошкільного віку.

Метою дослідження є виявлення особливостей мотиваційної готовності дітей старшого дошкільного віку з мовленнєвими труднощами до логопедичних занять. Для реалізації мети здійснено констатувальний експеримент на базі закладу дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу №767 Деснянського району міста Києва, вибірка – 20 дітей старшого дошкільного віку з мовленнєвими труднощами.

На констатувальному етапі дослідження було визначено початковий рівень мотиваційної готовності дітей старшого дошкільного віку з мовленнєвими труднощами до логопедичних занять. Для цього було використано метод спостереження за поведінкою дітей під час занять, а також анкетування вихователів та батьків. Застосовані методики дозволили оцінити як зовнішню, так і внутрішню мотивацію дітей. Оцінювання проводилося за такими критеріями: зацікавленість у заняттях, активність, емоційне ставлення до завдань, ініціативність та готовність до співпраці.

Результати дослідження показали, що лише 25% дітей (5 осіб) проявляли високий рівень мотиваційної готовності до логопедичних занять. Вони активно брали участь у вправах, ініціювали мовленнєву діяльність, виявляли емоційну зацікавленість та позитивне ставлення до занять.

Середній рівень мотиваційної готовності виявлено у 45% дітей (9 осіб). Вони виявляли інтерес до занять епізодично, часто потребували додаткового стимулювання та підтримки з боку дорослого. У більшості випадків їхня активність була зумовлена зовнішніми чинниками – схваленням, заохоченням або очікуванням винагороди. Такі діти виконували завдання, але не завжди ініціювали мовленнєву діяльність самостійно. Емоційне ставлення до занять було нестабільним, іноді спостерігалася байдужість або відволікання. За результатами анкетування батьки та вихователі зазначали коливання у поведінці дітей залежно від дня або теми заняття. Ця група дітей потребує цілеспрямованої роботи щодо формуванням внутрішньої мотивації.

Низький рівень мотиваційної готовності зафіксовано у 30% дітей (6 осіб). Ці діти демонстрували пасивність, незацікавленість, уникали участі у вправах та

потребували постійного контролю. Їхня участь у заняттях часто була формальною, через знижену пізнавальну активність та відсутність прагнення досягти результату. У відповідях вихователів і батьків фіксувалися скарги на небажання дітей відвідувати логопедичні заняття, втому або емоційне перенапруження.

Таким чином, формування мотиваційної готовності до логопедичних занять є необхідною умовою ефективного розвитку мовлення та пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку з мовленнєвими труднощами.

Список використаних джерел:

1. Бадер В. І. Взаємозв'язок у розвитку усного і писемного мовлення молодших школярів: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. д-ра пед. наук; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2014. 36 с.
2. Богуш А. Розвиток образного мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами поетичного гумору: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 200 с.
3. Гавриш Н. Розвиток мовлення: розв'язуємо актуальні проблеми. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. № 3. С. 36–44.
4. Міщенко М. С., Таран О. П. Мотивація до подолання мовленнєвих порушень як провідний чинник корекції мовлення у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення. *Вісник факультету корекційної та соціальної педагогіки та психології КПНУ імені Івана Огієнка*. 2018. Вип. 9 (9). С. 189-194.

А. А. Селезень, м. Київ
aaselezen.fpsrso22@kubg.edu.ua
Г. В. Супрун, м. Київ
h.suprun@kubg.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНOSTІ СЛУХО-МОВЛЕННЄВОЇ ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРА

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю створення інклюзивного освітнього середовища, яке б забезпечувало доступність якісної освіти для дітей з розладами аутистичного спектра [1, с. 3]. Недостатня сформованість процесів запам'ятовування, збереження та відтворення інформації є однією з головних причин труднощів у освоєнні шкільної програми учнями з розладами аутистичного спектра. Проблема вивчення слухо-мовленнєвої пам'яті та механізмів її формування в дитячому віці залишається недостатньо розробленою [1, с. 3].